

Eläkkeelle: Pälkäneen yhteiskoulu ja lukio hyvästelevät käsitteeksi muodostuneen kanslistinsa 42 työvuoden jälkeen

Arjan aikakausi täyttyy

PÄLKÄNE

Ajanjakso, joka ei koskaan tunnu päättyvän, päättyy sitenkin joskus. **Arja Penttilä** on työskennellyt Pälkäneen yhteiskoulun ja lukion kansliassa yhtäjaksoisesti vuodesta 1975 asti, mutta ensi syksynä koulun alkaessa hänen tilallaan on toinen tekijä.

Ei hän ole itsekään sisäistänyt ajatusta kokonaan.

– Ihan outoa. Touhuan tässä niin kuin ennenkin lukuvuoden loppukiireessä, mutta olen varma, että haikeus tulee vielä, hän pohtii.

Kevään viimeiset viikot ovat niin kiireisiä, ettei alkavaa elämänmuutosta ehdi paljon mieltiä. Mutta yhtä kaikki: Arja Penttilän eläkepäivät ovat edessä, kunhan kuluvan lukuvuoden asiat on hoidettu päätetseeseen. Kohta hän laulaa viimeisen Suvivirren palvelusihiteerinä tai pikemminkin Arja-kanslistina, niin kuin häntä usein yhä nimitetään.

Järjestys auttaa aina

Arja Penttilä on ollut jo pitkään koulun selkäranka.

Kun hän aloitti työnsä, peruskoulu-uudistus oli juuri toteutettu, ja peruskoululaisten ja lukiolaisten lisäksi samojen

seinien sisällä opiskelivat viimeiset kansalaiskoululaiset. Sen jälkeen ollut opetusuudistuksia, vaihtuvia rehtoreita, tulevia ja meneviä opettajia ja oppilaita yhteensä viidellä vuosikymmenellä, mutta yksissä käsissä langat ovat pysyneet kaikissa vaiheissa.

Arja-kanslisti on koulussa se, joka tietää, missä kenenkin pitää olla ja milloin. Hänen kaapissaan ovat järjestyksessä nekin paperit, jotka toiset ovat luulleet hukanneensa kauan sitten. Hän lohduttaa silloin, kun synkkä hetki varjostaa koulun elämää. Hänen huoneessaan oppilaat käyttäytyvät aina kohteliaasti.

Ja hän tietää, milloin opettajainhuoneeseen pitää ostaa kahvia.

– Minä olen kova järjestämään asioita ja tykkään huolehtia toisista. Olen oppinut, että sihteerillä pitää olla kaksi selkeää asiaa: työjärjestys ja tärkeysjärjestys. Kun niistä pitää kiinni, selviää aika pitkälle, hän selittää.

Koulun tehtäväksi jää ratkaista, miten selvittää ilman Arjaa. Hän itse arvelee selviävänsä hyvin ainakin yli kesän, koska kaikki tapahtuu tuttujen rutiinien mukaan.

– Toista voi olla syksyllä, kun en palaakaan enää tänne – en takaa, etteikö silloin tuntuisi

Sihteerillä pitää olla kaksi selkeää asiaa: työjärjestys ja tärkeysjärjestys.

vähän surulliselta, hän sanoo.

Eläkepäivistään hän ei vielä toistaiseksi tiedä mitään varmaa, paitsi että tekemistä pitää olla.

– Yhdistystoiminnassa, missä nyt jo olen mukana, aion jatkaa, ja voisin mielelläni tehdä myös jotakin vapaaehtoistyötä. Ja liikun entistä enemmän, se on minulle tärkeää. Olen aina ollut kova puuhaamaan kaikkea, niin että paikoilleni en ainakaan jää, hän pohtii.

Mitä ei osaa aavistaa...

Kiire ja rutiinit pitävät Arja Penttilän tiukasti kiinni arjessa viimeiseen päivään asti, mutta läksiäisjuhla on jo alkanut.

Heti vapun jälkeen juhliittiin koulun henkilökunnan ja monien entisten työtovereiden kanssa. Parasta oli, että kaikki tapahtui päivänsankarin tietämättä. Juhlapaikan ovelle asti hän ei aavistanut mitään, vaan

eli tavallista keskiviikkoiltapäivää, kunnes vastassa yhtäkkiä oli juhлива joukko ja sarja erilaisia yllätyksiä.

– Työkaverit olivat tehneet itse muistolahjan, opettajan päiväkirjan, joka oli muokattu eläkeläisen päiväkirjaksi. Jokainen oli kirjoittanut oman syntymäpäivänsä kohdalle jotain minulle omistettua. Selaisiakin kirjoittajia oli, joita en ole pariinkymmeneen vuoteen nähnytkaan! Se on hieno lahja, arvostan sitä suuresti. Mikään rahalahja ei voisi olla läheskään sen arvoinen, Penttilä kertoo liikuttuneena.

Tällä viikolla vietetään kahvitilaisuutta, jossa hyvästeltään kaikki koulusta lähtevät ja muistetaan heitä. Arja Penttilälle tilaisuus on tutumpi kuin kenellekään muulle.

– Olen ollut hyvästelemässä niin monia, etten osaa edes arvioida määrää ... On kummallista ajatella, että nyt olen hyvästeltävänä itse. Aivan varmasti hetki on haikea, en edes yritä sitä salata, hän sanoo.

Työhönsä sitoutunut yhteisö

Pälkäneen lukion ylioppilasarvosanoilla mitattuna vaatimaton tulos on toistuva keskustelun aihe. Niin tänäkin keväänä, ja Arja-kanslistilla on siihen

omaa sanottavaa:

– Vika ei ole ainakaan opettajissa. Tulee niin paha mieli, kun sellaista väitetään. Olen 42 vuotta seurannut, miten täällä tehdään työtä, ja voin aivan varmasti vakuuttaa, että joka ainoa tekee parhaansa ja oppilaista pidetään huolta.

Penttilä muistuttaa, että Pälkäneen lukioon on otettu oppilaita jopa alle 7 keskiarvolla. Motivaatio, joka ei ole ollut parhaimmillaan peruskoulussa, ei helposti kohene lukiosakaan. Mutta jokaisen kanssa yritetään – sellainen ei isoissa lukioissa ole edes mahdollista. Hän tietää mistä puhuu, sillä yhteistyö koulussa on tiivistä.

– Työpaikan henki on aivan omaa luokkaansa. Opettajainhuone on ollut paras paikka itsellenikin – aamulla kahvipöydän ympärillä päivä alkaa hyvin, kun jutellaan hetki ennen tuntien alkua, Penttilä kertoo.

Mutta edes vahva yhteishenki ja poikkeuksellisen pitkä ura samassa koulussa eivät kokonaan selitä sitä, miten hänestä itsestään muovautui käsite – turvallinen kaikkien rakastama Arja-kanslisti.

– Ei kai se ole kummempaa, kuin että päädyin kerran nuorena oikeaan paikkaani, hän arvelee.